

כוחו של המדבר

למה התורה ניתנה במדבר? ולמה התורה לא ניתנה במקום סמלי בתוך ארץ ישראל? הרי התורה לעם ישראל. היה ראוי יותר שהתורה תינתן במקום שיישאר קדוש לדורות, בתאריך ידוע ושנוכל לחגוג שנה בשנה את האירוע המכונן הזה.

במקום זאת התורה ניתנה במדבר, במקום לא ידוע, בתאריך לא ברור, ואפילו חג השבועות כחג מתן תורה אינו מוזכר בתורה.

ביחידה זו ננסה להבין מה המסר של מתן תורה באופי הזה, ומה מקומו הייחודי של המדבר? האם המדבר נבחר כ"אנטי – מקום", האם המדבר נבחר כמקום "מת", אשר אין בו חיים, או שלמדבר תכונות ייחודיות?

1. מהו המדבר עבורכם?
2. מדוע לדעתכם ניתנה התורה במדבר?
3. לו הייתה התורה ניתנת במקום אחר, האם היא הייתה שונה מזו המוכרת לנו?
4. המשנה במסכת ברכות עוסקת בברכות השונות שיש לברך עליהן:

"על ההרים ועל הגבעות ועל הימים ועל הנהרות ועל המדברות אומר: ברוך עושה מעשה בראשית".

(מסכת ברכות פרק ט משנה ב)

הברכה מעידה על ההכרה העמוקה כי התופעות הנמנות ברשימה שבמשנה מעידות על עוצמת הבריאה ונפלאותיה. במה המדבר הוא מנפלאות הבריאה?

הרבה תשובות שונות ומגוונות לשאלות אלו. ניכנס את אט לתוך היחידה ונגלה יחד היבטים שונים של המדבר.

נראה לומר, שהתורה רצתה ללמדנו שהתורה היא מעל הזמן, ואינה מוגבלת לתאריך ומועד בשנה. התורה גם מעל המקום, ולכן היא שייכת לכל מקום. שאין המקום מקומה של תורה אלא התורה מקומו של עולם.

מתן התורה במדבר סיני מסמל את האוניברסאליות והמעמד החוץ-טריטוריאלי של התורה. התורה ניתנה לנו במדבר, במקום שאין בו ריבונות מוגדרת, שפה, תרבות או ממשלה. לפיכך, התורה, במובנה הכולל, היא נטולת גבולות של מרחב או זמן. התורה מייצגת את הנצחי.

"למה נתנה במדבר? שאלו נתנה להם בארץ היה שבטו שנתנה בתחומו מדיין ואומר, אנו קודם בה. לכך נתנה במדבר שיהו הכל שוין בה."

(ילקוט שמעוני פרשת יתרו רפז)

יש רצון מובהק לשוויון מול התורה, וששום שבט לא ישייך אותה לעצמו. התורה היא של כולם. אבל לא רק שוויון בין בני ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להשיג:

"ויחנו במדבר" (שמות יט, ב) ניתנה תורה בדימוס (באופן חופשי), בפרהסיה (במקום צבורי), במקום הפקר (שאינו שייך לאיש), שאילו ניתנה בארץ ישראל, היו אומרים לאומות העולם אין להם חלק בה. לפיכך ניתנה במדבר, במקום הפקר, וכל הרוצה לקבל יבוא ויקבל."

(מכילתא דרבי ישמעאל, פרשת יתרו, פרשה א')